

YTTRANDE
2021-12-15

Ärendenr: NV-05818-20

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 3

INKOM: 2021-12-15
MÅLNR: M 3506-20
ORTEL: 58

Nacka Tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
mmd.nacka.avdelning3@dom.se

Yttrande i mål nr M 3506-20, angående tillstånd till verksamhet för Uppsala reningsverk inom fastigheten Kungsängen 37:4 i Uppsala kommun

Naturvårdsverket har av mark- och miljödomstolen getts tillfälle att yttra sig över ett utlåtande från Länsstyrelsen Västmanland såsom vattenmyndighet för Norra Östersjöns vattendistrikt (aktbilaga 55). Naturvårdsverket avger följande yttrande.

Naturvårdsverkets ställningstagande

Naturvårdsverket anser att den ansökta verksamheten bör innebära ett äventyr av nu gällande och föreslagen miljökvalitetsnorm med avseende på fosfor. Utredningen i målet ger anledning att anta att förhållanden som rör utsläppet från Uppsala reningsverk inte i tillräcklig omfattning har beaktats vid normgivningen. Denna bristande överensstämmelse får betydelse för möjligheten att bestämma rimliga och ändamålsenliga villkor. Naturvårdsverket anser därför att behov föreligger för mark- och miljödomstolen att med stöd av 22 kap. 13 § miljöbalken ånyo inhämta ett yttrande från vattenmyndigheten i syfte att myndigheten ska bedöma förutsättningarna att ändra normen.

Naturvårdsverket vill understryka att utgångspunkten inte är att det bedömda äventyrandet av miljökvalitetsnormen ska resultera i att tillstånd till den ansökta verksamheten nekas. Naturvårdsverket bedömer att det bör finnas rättsliga förutsättningar för vattenmyndigheten att ändra miljökvalitetsnormen.

Naturvårdsverket anser att aktuella frågeställningar är av principiell karaktär, varför det är betydelsefullt att rättsläget klarläggs.

Grunder för Naturvårdsverkets ställningstagande

Övergripande synpunkter på vattenmyndighetens yttrande

Naturvårdsverket delar vattenmyndighetens uppfattning att avloppsrening, i detta fall i Uppsala, utgör en nödvändig samhällsnytta och att en så höggradig fosforrening som i detta fall innebär att det med dagens teknik inte finns något egentligt utrymme för förbättringar. Naturvårdsverket delar även uppfattningen att verksamheten bör kunna tillåtas, men inte av de skäl som vattenmyndigheten anger.

Vattenmyndighetens underlag i yttrandet visar att utsläppet från reningsverket får till följd att den ekologiska kvalitetskvoten för fosfor för de båda närmast berörda vattenförekomsterna Fyrisån Junkilsån - Sävjaån WA93715408, (primär recipient) och Fyrisån Ekoln – Sävjaån WA67670465 (sekundär recipient) ligger under gränsen för god status. På det sätt som vattenmyndigheten har beräknat inverkan av utsläppet i yttrandet uppnås inte bättre än måttlig status för fosfor, d.v.s. inte god status, vilket är normen. Vattenmyndighetens slutsats är att god status *nästan* nås i de båda vattenförekomsterna och att normen därmed inte äventyras. Naturvårdsverket anser att den slutsats som i stället bör dras är att det föreligger ett äventyr av miljökvalitetsnormen, och att verksamheten inte kan tillåtas med mindre än att normen ändras. Naturvårdsverket bedömer att det kan finnas förutsättningar för att normen ändras med utnyttjande av undantag enligt vattenförvaltningsförordningen (2004:660), förkortat VFF.

Eftersom verksamheten inte är av det slaget att ett äventyr kan prövas vara tillåtligt enligt 4 kap. 11 och 12 §§ VFF, förutsätter ett beslut om tillåtlighet att det finns möjligheter att korrigera miljökvalitetsnormen.

Vattenmyndighetens motivering saknar hänvisningar till vilka bestämmelser som åberopas för att komma fram till slutsatsen att det inte är ett äventyr. Naturvårdsverket bedömer att tillämpliga bestämmelser inte torde medge de tolkningar som vattenmyndigheterna gör.

Frågan om bedömning av äventyr av en miljökvalitetsnorm, liksom även förutsättningar för att kunna ändra en miljökvalitetsnorm, är av principiell betydelse. Den fortsatta hanteringen är beroende av mark- och miljödomstolens bedömning huruvida det föreligger ett äventyr, samt om det finns skäl som talar för att ändra miljökvalitetsnormen, vilket i förekommande fall väcker frågan om att återigen inhämta ett yttrande enligt 22 kap. 13 § miljöbalken.

Allmänna utgångspunkter om äventyrande av en norm

Enligt 4 kap. 4–7 §§ vattenförvaltningsförordningen gäller som standardkrav att god status, alternativt potential, ska uppnås. Vad gäller skyddade områden kan kravet, enligt 7 §, gälla även ytterligare normer och mål. Avvikelser, eller undantag, från dessa standardkrav för vilken vattenkvalitet som ska uppnås i och

fastställas för en vattenförekomst ska analyseras utifrån kriterierna i 4 kap. 10 § VFF, som är en integrerad del av normsättningsprocessen, på samma sätt som kriterierna för att tillämpa tidsundantag enligt 4 kap. 9 § VFF är en del av normsättningsprocessen. I de fall då kriterierna för att besluta om mindre stränga kvalitetskrav uppfylls ska ett undantag från standardkravet god status beslutas i form av anpassade miljökvalitetsnormer för den kommande förvaltningscykeln. Beslut om vilken miljökvalitetsnorm som ska gälla ska bland annat avse vilken vattenkvalitet som är möjlig att uppnå med hänsyn till en samlad bedömning av vad som är *möjligt* att åstadkomma, främst tekniskt möjligt med avseende på den samlade påverkansbilden, och vad som är (sambälls)ekonomiskt rimligt. Besluten ska uppdateras varje förvaltningscykel, för att säkerställa att aktuell information ligger till grund för normsättningen.

När miljökvalitetsnormerna är beslutade för den närmaste sexårscykeln får behöriga myndigheter normalt inte medge nya eller ändrade verksamheter som innebär att en beslutad miljökvalitetsnorm äventyras (eller att status försämras). Ett fåtal undantag från denna grundregel anges i 4 kap. 11 § VFF, motsvarande artikel 4.7 i vattendirektivet. Dessa fall syftar på en begränsad kategori nya eller ändrade verksamheter som, för att kunna tillåtas, förutsätter en särskild tillåtlighetsprövning i samband med tillståndsansökningar eller anmälningar. Om kriterierna i 4 kap. 12 § VFF uppfylls får verksamheten tillåtas trots att den förväntas omöjliggöra att den vid tidpunkten gällande normen uppnås i vissa avseenden. Vattenmyndigheten ska enligt 4 kap. 14 § första stycket VFF fatta de beslut som följer av ett sådant tillåtlighetsbeslut. Utsläppet från Uppsala reningsverk är inte av ett sådant slag att det går att tillämpa 4 kap. 11 eller 12 §§ VFF.

En ytterligare situation när en beslutad norm får ändras med anledning av prövning av en ny eller ändrad verksamhet är om det råder sådana förutsättningar som anges i 22 kap. 13 § 1 miljöbalken, d.v.s. när det finns anledning att tvivla på att den beslutade miljökvalitetsnormen har beslutats på ett tillräckligt uttömmande underlag och att detta har betydelse för att bestämma rimliga och ändamålsenliga villkor. Under prövningsprocessen ges då en möjlighet att vid behov korrigera den beslutade normen. Det är enligt Naturvårdsverkets uppfattning denna situation som kan vara aktuell i detta mål.

Ett otillåtet äventyr av miljökvalitetsnormen bedöms föreligga.

Vattenmyndigheten kommer å ena sidan fram till att utsläppet beräknas leda till att status för fosfor förblir måttlig i vattenförekomsterna, men bedömer å andra sidan att detta ligger så nära den beslutade normnivån god status att det inte föreligger ett äventyr av normen. Att god status med avseende på fosfor inte fullt ut beräknas nås visar enligt Naturvårdsverket att det föreligger ett äventyr. Lagstiftningen medger inte ett äventyr annat än i de få typfall som regleras i 4 kap. 11 § VFF, vilket inte är tillämpligt för Uppsala reningsverk, vilket har redovisats ovan.

Vattenmyndigheten har motiverat sitt ställningstagande till att verksamheten inte innebär ett äventyrande av normen med att ett sådant äventyrande inte aktualiseras, eftersom verksamheten bedöms uppfylla de krav som kan ställas i

fråga om bästa möjliga teknik och fyller ett sådant miljömässigt och samhällsviktigt behov som inte utan orimliga kostnader kan tillgodoses på ett för miljön bättre sätt.

Vattenmyndigheten har inte angett rättsligt stöd för sin tolkning, men Naturvårdsverket förstår utifrån samrådsversionen till förvaltningsplan för Norra Östersjöns vattendistrikt¹ att påståendet härrör från en tolkning av 4 kap. 10 § punkt 2 VFF, motsvarande artikel 4.5 a) i vattendirektivet.

Naturvårdsverket uppfattar inte att frågan om bl.a. samhällsviktigt behov har just den innebörd som framgår av texten i förvaltningsplanen och som vattenmyndigheten delvis återger i sitt yttrande. Skälen till Naturvårdsverkets bedömning är två.

Det s.k. samhällsviktiga behovet regleras inte som en separat bestämmelse fristående från undantagskriterierna i normsättningsprocessen, enligt 4 kap. 10 § VFF. Bedömningen ingår tvärtom som en integrerad del av undantagsbedömningen, reglerad i bestämmelsens punkt 2. Av detta följer att samhällsviktiga behov inte ges någon särställning inom vattenförvaltningen, oberoende av sammanhanget enligt denna punkt 2, bortsett från den särställning som vissa samhällsviktiga verksamheter med hydromorfologisk påverkan har enligt bl.a. 4 kap. 4 a och 11-12 §§ VFF.

Naturvårdsverket uppfattar inte heller att bestämmelsen i 4 kap. 10 § punkt 2 direkt syftar på ett samhällsviktigt behov (i betydelsen verksamheter som är särskilt betydelsefulla för ett fungerande samhälle), utan på ett samhällsekonomiskt behov som en viss verksamhet fyller. Ett samhällsekonomiskt behov behöver inte per definition vara av den omfattningen att det är centralt för samhällets funktion.

I normsättningsprocessen, enligt 4 kap. 10 § punkt 2 VFF, ska bedömas om syftet (det samhällsekonomiska behovet) med en verksamhet, som ger upphov till en viss typ av påverkan på vattenkvaliteten, kan uppnås på ett miljömässigt bättre sätt utan orimliga kostnader. Om svaret är nej uppfylls *ett* av kriterierna för att få besluta om ett mindre strängt kvalitetskrav. Om svaret i stället är ja får ett mindre strängt kvalitetskrav, med hänsyn till just denna verksamhet, eventuellt begränsat till den aktuella typen av påverkan, inte beslutas.

För verksamheten kommunal avloppsrening, som medför risk för att god status inte kan uppnås, handlar bedömningen enligt punkt 2 om huruvida behovet av rening av samhällets avloppsvatten kan åstadkommas på något bättre sätt som inte är orimligt dyrt. Detta torde i praktiken vara sällsynt. När det samhällsekonomiska behovet inte med fördel kan lösas på annat sätt uppfylls *ett* av kriterierna för att få besluta om ett mindre strängt kvalitetskrav.

Bedömningen enligt punkten 2 innebär dock varken att bestämmelsen kan tillämpas fristående från prövningen enligt 4 kap. 10 § VFF eller att kommunal

---

¹ [Samrådsversion av Förvaltningsplan för Vatten 2021-2027, Norra Östersjöns vattendistrikt, sid. 151 och 156](#)

avloppsrening med bästa möjliga teknik generellt kan friskrivs från att äventyra en redan beslutad norm. Om ett utsläpp från ett reningsverk som tillämpar bästa möjliga teknik bidrar till att god status inte kan nås i vattenförekomsten skulle det däremot kunna finnas skäl för att besluta om ett mindre strängt kvalitetskrav.

I tillägg vill Naturvårdsverket även nämna att det inte är givet att beräkningen av påverkan på en vattenförekomst bör göras utifrån det mest fördelaktiga scenariot med utgångspunkt i de beräknade *faktiska* fosforutsläppen i stället för med utgångspunkt i det utsläpp som *medges* i tillståndet genom det potentiella utsläppsvillkoret för fosfor. Det som främst talar för att de faktiska utsläppen ska vara utgångspunkten är att det också är de faktiska utsläppen som kommer att påverka framtida resultat i miljöövervakningen och statusklassificeringen. Det som främst talar för att det är utsläppsvillkoret som ska vara utgångspunkt för bedömningen är att detta är den utsläppsnivå som verksamhetsutövaren har rätt att utnyttja. Naturvårdsverket avstår i detta läge att ta ställning till vilket synsätt som är mest lämpligt, men noterar att det för Uppsala reningsverk mest gynnsamma scenariot, vad gäller äventyr av normen, inte är en självklarhet.

Behov att ändra kvalitetskravet för fosfor

För det fall att mark- och miljödomstolen delar Naturvårdsverkets uppfattning att det föreligger ett äventyr av miljökvalitetsnormen med avseende på fosfor är verksamheten otillåtelig så länge kvalitetskravet god status för fosfor ligger fast.

Eftersom verksamheten i fråga är av central betydelse från både miljö- och hälsoperspektiv och för samhällsutvecklingen samt att ansökan dessutom innebär en höggradigare rening jämfört med vad som är möjligt med nuvarande reningsverk, är det på allmänna grunder orimligt att verksamheten inte skulle tillåtas.

Ett tillstånd till utsläppet förutsätter dock, enligt Naturvårdsverket, att det finns förutsättningar att korrigera det kvalitetskrav, god status för fosfor, som gäller nu och som föreslås gälla även för kommande förvaltningscykel. Detta förutsätter i sin tur antingen att vattenmyndigheten på eget initiativ ändrar kvalitetskravet eller att frågan väcks genom att mark- och miljödomstolen om domstolen bedömer att det finns förutsättningar för det ånyo inhämtar ett yttrande enligt 22 kap. 13 § miljöbalken, i syfte att vattenmyndigheten, med stöd av 4 kap. 14 § VFF, beslutar om ett ändrat kvalitetskrav.

Föreligger förutsättningar för ett yttrande enligt 22 kap. 13 § miljöbalken?

Svårigheter att bestämma rimliga och ändamålsenliga miljövillkor

För att det ska finnas grund för mark- och miljödomstolen att inhämta ett yttrande enligt 22 kap. 13 § miljöbalken krävs att utredningen i ett mål visar att det uppstår problem att bestämma rimliga och ändamålsenliga villkor för verksamheten och att detta problem bottnar i att normgivningen inte har beaktat eller kunnat beakta förhållanden som uppmärksammas i tillståndsprocessen.

Naturvårdsverket ser det som uppenbart att det i detta fall uppstår problem att bestämma sådana villkor för verksamheten som i tillräcklig utsträckning skulle eliminera risken för att utsläppet innebär ett äventyr av miljökvalitetsnormen. Frågan är då om det föreligger sådan information som borde ha inneburit att en annan miljökvalitetsnorm hade fastställts om informationen hade beaktats vid normgivningen. Naturvårdsverket bedömer att så kan vara fallet.

Propositionen Vattenmiljö och vattenkraft

Av propositionen Vattenmiljö och vattenkraft sid 211–212 följer att regeringens ställningstagande till att införa 22 kap. 13 § miljöbalken (remisskyldighet till vattenmyndigheten) var att skapa en möjlighet att kunna ändra normen under pågående förvaltningsperiod om det i ett mål visade sig att det fanns skillnad mellan de faktiska förutsättningarna och de normgrundande förutsättningarna. I propositionen förs resonemang om att skillnaden mellan de faktiska förutsättningarna och de normgrundande förutsättningarna kan bero på att vattenmyndigheten inte haft ett lika utförligt underlag som det som tas fram i samband med prövningen av en enskild verksamhet. Om det utförliga underlaget hade funnits när vattenmyndigheten klassificerade vattenförekomsten och meddelade miljökvalitetsnormerna, skulle klassificeringen och miljökvalitetsnormerna kunnat ha gjorts annorlunda och inneburit andra förutsättningar i fråga om vilka miljövillkor som behöver ställas på den enskilda verksamheten. Regeringen menar att i sådana situationer bör hänsyn kunna tas till den mer utförliga utredningen och ge utrymme för en omvärdering av beslutade klassificeringar och miljökvalitetsnormer så att kvalitetsmålen blir realistiska och miljövillkoren ändamålsenliga och rimliga.

I propositionen anförs vidare att om klassificeringen och miljökvalitetsnormerna är bestämda med utgångspunkt i något annat än korrekta faktiska förhållanden, finns risk för att miljövillkoren inte blir ändamålsenliga för syftet att främja en hållbar utveckling. Bestämmelserna i 5 kap. 4 § innebär bl.a. att de villkor ska beslutas som behövs för att verksamheten inte ska innebära att möjligheterna att uppnå rätt kvalitet på vattenmiljön äventyras. Beträffande vad som är ett äventyrande anförs att inte varje försvårande för arbetet att uppnå rätt kvalitet på vattenmiljön är ett äventyrande, men när det inte är möjligt att ställa rimliga miljövillkor, blir det aktuellt att hämta in ett yttrande från vattenmyndigheten och därigenom uppmärksamma vattenmyndigheten på utredningen i målet och behovet av ändringar i fråga om klassificering och miljökvalitetsnormer.

Bedömning av mindre stränga kvalitetskrav en integrerad del i normsättningen

Tillämpning av bestämmelser om undantag från standardkraven på att god status ska uppnås till 2015 är en integrerad del av normsättningsprocessen. Vad gäller tillämpning av tidsundantag, eller förlängd tidsfrist, enligt 4 kap. 9 § VFF, har detta utnyttjats i stor omfattning redan från den första förvaltningsplanen. Det har även förekommit generella kvalitetsundantag, enligt 4 kap. 10 § VFF, vad gäller miljökvalitetsnormer för kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE) med anledning av generellt förhöjda halter och ett ursprung som gör det omöjligt att uppnå god status inom överskådlig tid. Miljökvalitetsnormer som innebär andra typer av kvalitetsundantag har däremot varit relativt ovanliga. Skälen bedöms huvudsakligen vara en återhållsamhet för att inte urholka

miljökvalitetsnormernas drivkraft, men också att metoderna för att hantera denna typ av undantagsbedömningar har varit utvecklade och svåra. Detta bekräftas också delvis i gällande förvaltningsplaner.

I och med de regeländringar som infördes i samband med antagandet av propositionen Vattenkraft och vattenmiljö ändrades bl.a. 4 kap. 9 – 10 §§ VFF så att det numera gäller ett ska-krav ifråga om att tillämpa undantag när förutsättningarna för undantag i VFF är uppfyllda. Det är för närvarande oklart hur detta kommer att påverka normsättningen för den kommande förvaltningsperioden som inleds efter kommande vattendelegationsbeslut i december 2021, förutsatt att ingen försening uppstår. Naturvårdsverkets intryck från samrådshandlingarna inför kommande beslut om normer är att kvalitetsundantagen fortsatt kommer att vara relativt få.

Naturvårdsverket har förståelse för svårigheten att i stor skala genomföra de noggranna analyser som förutsätts enligt 4 kap. 10 § VFF. Underlag och kunskaper är ofta otillräckliga för att fullt ut kunna bedöma genomförbarhet och rimlighet av olika åtgärder för många verksamheter samt vilka förbättringar i miljön som åtgärderna kan ge. Dessutom handlar det i praktiken inte om en statisk situation, varken vad gäller påverkande verksamheter eller utvecklingen i miljön. Sådana omständigheter får antas ha spelat en viss roll för införandet av den bestämmelse i 22 kap. 13 § miljöbalken som möjliggör en justering av en beslutad miljökvalitetsnorm i samband med ett prövningsförfarande. I det sammanhanget tas ofta fram ett mera detaljerat underlag i förhållande till den prövade verksamheten. Naturvårdsverket ser tillfället till korrigerande med anledning av en remiss enligt 22 kap. 13 § miljöbalken som en möjlighet att ta vara på den ökade kunskap som tas fram i samband med en prövning och som kan förbättra underlaget för normsättning. Detta ger även en möjlighet att finjustera normsättningen på ett sätt som inte i övrigt riskerar innebära att drivkraften i normen går förlorad.

Finns information i målet som bör påverka normsättningen?

Det kan förmodas att det underlag som nu har tagits fram med anledning av utbyggnaden av Uppsala reningsverk, vad gäller planerad befolkningsutveckling, beräknade framtida utsläpp och teknikval är sådan information som inte fullt ut fanns tillgänglig vid nu gällande normsättning eller när förslagen till reviderade normer togs fram. Detta är en omständighet som, i sig, är relevant enligt kriterierna i 22 kap. 13 § miljöbalken.

Under ärendets handläggning har Naturvårdsverket även uppmärksammat att vattenmyndigheterna gemensamt verkar tillämpa en princip för bedömning av kvalitetsundantag som innebär att det finns risk för att den sorts korrigerande av normer som infördes med stöd av 22 kap. 13 § miljöbalken inte kan göras i praktiken. Här åsyftas vattenmyndigheternas princip om att alla åtgärder ska ha genomförts innan ett mindre strängt kvalitetskrav får beslutas.

Vattenmyndigheterna har utvecklat gemensamma principer i en lång rad frågor, bl.a. vad gäller förutsättningarna för att tillämpa undantag i form av mindre

stränga kvalitetskrav. I samrådsversionen av förvaltningsplanen för 2021–2027² anges att ”Om ett avloppsreningsverk uppfyller bästa möjliga teknik läggs inga ytterligare åtgärdskrav inom vattenförvaltningen, men ett mindre strängt krav kan bli aktuellt först när andra påverkanskällor är åtgärdade. Först då kan den halt som är möjlig att uppnå med bästa möjliga teknik fastställas”.

Naturvårdsverket kan endast konstatera att kraven för att få medge kvalitetsundantag regleras i 4 kap. 10 § VFF. Bestämmelsen är avsedd att tillämpas inför och vid ett normbeslut, alltså i en situation där den förväntade effekten av planerade åtgärder ska prognosticeras. Det framgår inte av bestämmelsen att förutsättningen för att få bestämma ett mindre strängt kvalitetskrav är att alla möjliga och rimliga åtgärder enligt punkt 1 i bestämmelsen redan ska ha vidtagits. Det kan vidare konstateras att varken aktuell EU-vägledning³ eller Havs- och vattenmyndighetens vägledning⁴ gör en så långtgående tolkning. Frågan är även hur det ska vara möjligt att bedöma när sådana åtgärder har vidtagits. Det saknas, utan särskilda beslut om det, juridiskt bindande, preciserade krav för vilka åtgärder som ska vidtas av berörda verksamhetsutövare. De beting för olika verksamhetsutövare som vattenmyndigheten föreslår för en viss vattenförekomst är inte juridiskt bindande. Dessutom är möjliga åtgärder inte ett statiskt begrepp, utan kan förändras över tid.

Vattenmyndigheternas bedömningsprincip riskerar möjligen att försvaga syftet med 22 kap. 13 § miljöbalken. Det torde vara ytterst få tillfällen då en sådan remiss från domstolen sammanfaller med en situation där vattenmyndigheterna anser sig kunna göra bedömningen att alla övriga påverkanskällor är åtgärdade.

Så som redan redovisats under rubriken ”Ett otillåtet äventyr av miljökvalitetsnormen bedöms föreligga” bedömer Naturvårdsverket även att vattenmyndighetens inställning att avloppsvattenrening med bästa möjliga teknik generellt inte utgör ett äventyr av en norm är en tolkning som inte är förenlig med 4 kap. 10 § VFF. Sådan verksamhet kan medföra äventyr av en beslutad norm, men bör i vissa fall kunna uppfylla kriterierna för att bestämma ett mindre strängt kvalitetskrav vid normsättningsförfarandet.

Övriga frågor av eventuell betydelse för korrigerings av kvalitetskrav

Vattenmyndigheten betonar i sitt yttrande att det kvarstår ett stort åtgärdsbehov för återstående påverkanskällor. Ett ställningstagande till att utsläppet från reningsverket *inte* innebär ett äventyr av miljökvalitetsnormen innebär att utrymmet formellt sett torde ha eliminerats för övriga bidragande verksamheter att underlåta att vidta åtgärder i den omfattning som vattenmyndigheten bedömer behöver ske. I annat fall bör det vara mer eller mindre omöjligt att nå ”nära god status” med avseende på fosfor. Förväntningarna på att åtgärder genomförs har därför rimligen ökat gentemot övriga verksamheter. Sådana omständigheter kan

---

² [Samrådsversion av Förvaltningsplan för Vatten 2021-2027, Norra Östersjöns vattendistrikt, sid. 151 och 156](#)

³ [Guidance Document No 20 on Exemptions to the Environmental Objectives \(2009\)](#)

⁴ [Vägledning för 4 kap. 9-10 §§ vattenförvaltningsförordningen \(2014:12\)](#)

förstärka behovet av en vidare analys av kvalitetskravet för fosfor vid en översyn enligt 4 kap. 10 § VFF.

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschef Karolina Ardesjö Lundén

Vid den slutliga handläggningen av ärendet har i övrigt deltagit miljöjurist Eva Nilsson samt handläggarna Pontus Cronholm, Anna Peters och Martin Holm, den sistnämnde föredragande.

För Naturvårdsverket

Karolina Ardesjö Lundén

Martin Holm

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till:

(Endast externa kopior på den utgående skrivelsen)